

I.

2: I. *Gammal Wisa*

(Ur »Svenska konungars Historia och Ättar-tal» af Joh. Jöransson, tryckt i Stockholm 1749.)

[Här ej återgiven. Se f. ö. Säve, Carl, Eriksvisan, Sthlm 1849].

2.

2: 2. *Gothlands-Wisan*

(Wisän först öfversänd till J. N. Ahlström, och sedan har den med Jenny Lind och andra gjort runden kring verlden.)

Allt under himmelens fäste
Der sitta stjernor små ::
Den Vänner jag har älskat
Den kan jag alldarig få. (Rit.)

En liten tid i verlden
Jag hade mig en Vän ::
Och alla mina tankar
Dem fäste jag på den. (Rit.)

Hon (han) föll uti mitt tycke,
Det rå'r jag inte för ::
Hon (han) lofte bli mig trogen
Allt till sin bleka död. (Rit.)

Hvad tror du det mig göra skall
Engång om jag får se ::
En annan hvila i din famn,
Det du har lofvat mig. (Rit.)

Hvad smärta månd' det vara
Att se sin lilla Vän :,:
Uti en annans sköte,
Och att hon (han) mig förglömt. (Rit.)

Cajsa Lena Mafriids i Vestergarn. (Gabr. Herlitz.) — C. N. Carlsson, f. 1822 (i Sanda). Folkskollärare först i Hejde, sed. i Lärbro (d. 14 Juni 1845).

[I marginalen]

När jag d. 16 jan. 1845 sändt denna visa till Carl Säre i Upsala. skref jag, bl. annat: »gamla Cajsa Lena (som jag, om möjligt, ville höra flera verser af) och som nu hade hvarken minne el. röst, hade 'glåjmt' allt i hop och bara gret då 'Hr Gabriel' sjöng för henne de välbekanta tonerna. Eljest har Herlitz och hört visan af socken-skomakaren och spelemannen 'Gamle Sandberg vid Sågen' bland grannarna vid Smiss-å, som, i lång klarblå frack med hög krage, gula nankinsbyxor och små runda klumpstöflor, var hans första läromästare (i violspelning). Om söndagarna och före kyrkogången stack gubben sin violin, omlindad med en blå och hvit lärftsnäsduk, upp under 'kyrkeluks-luftet'; då den danslystna ungdomen, som märkt en 'snipp' af 'blå duken'. var säker om en glad afton, bara 'gamle Sandberg' först fått sig ett vargmål i Prestegården.»

P. A. Säre.

Sandberg hade varit båtsman med uti 88 års krig.

G. Herlitz.

3.

2: 3. *Mölnare- ell. Wätebo-Wisan*

Hvad gäller den dag då den höga basunen
Hörs skalla mot verldarne all,
Att krossa och lifva den stora naturen
Så väl till upphöjning som fall.
Då hafvet och jorden med hast
Skall lemna sin multnade last
Och domen förkunnas till löst och till fast.

Hvad gäller när utur det jordiska gruset
Min kropp skall framkallas med fröjd,
Att taga sin palm i det himmelska huset
Dit själen förut är upphöjd.
Om icke en otrogen vän
Mig finner och känner igen
Med fruktan för åsynen af Domären.

Så hördes en vålnad från grifterna ropa
Till ömma föräldrar ofvan jord:
Haf tack för hvar dag som ni lefvat tillhopa
Och blifvit född vid Edert bord,
För det I hela tjugo år
Mig vårdat med omsorg så svår;
Fast Eder belöning blef svidande sår.

Uppammad¹ uti Edert kärliga sköte
I sällskap med Bröderna två,
Dem himlen belöne och ge mig till möte
När de framför thronen skall stå.
Krön' Gud deras jordiska lopp
Med dygder, gudsfruktan och hopp
Tills de och från jorden till himlen ta's opp.

Jag blef i min barndom uppfostrad med ära,
Inöfvad i seder och vett
Hvad nyttigt befanns fick jag frihet att lära
I andligt och verldseligt sätt.
Jag hade ock hugnaden stor
Att spisa vid Nådenes bord,
Der tröst och hugsvalan för själarne gror.

Min tid uti oskuld och nöjen förflöto,
Jag växte och upprann som en ros;
förstod ej att synden och verlden beslöto
Att drifva min glädje sin kos.
Jag tänkte så litet uppå
Hur mig här i verlden skull' gå,
Och att så kort slut all min fröjd skulle få.

En främmande gäst blef kvarterad i huset:
Han njöt der båd' frihet och ro.
Han började smickra med kärlighets-kruset,
Erbjuda mig sin heder och tro.
Mitt nej ökte mera hans håg,
Beständigt han bedjande låg,
Till dess han mig vunnen och fängslader såg.

Och jag, utaf kärlek och vördnad betagen,
Förglömde förmaning och bud,
Som mina föräldrar, så natten som dagen,
Mig gaf till att tänka på Gud.

¹ MS Uppammad.

Ty ungdom och visdom är' två,
Man sällan på en gång kan få:
Wisst vore det väl om man dem kunde nå!

När vänskapen ändtlig' sin höjd hade hunnit,
Och jag fann mig stadder i nöd,
När lotten var kastad och spelet var vunnit,
Då svek den jag tänkt bli mitt stöd!
Förtviflan mitt hjerta betog
Och tårar min' ögon beslog
Wid tanken på den som min oskuld bedrog.

Förgäfves jag sökte min ängslan att dölja,
Förgäfves jag styrkte min håg,
Ty ängslan och qual ville hjertat förfölja
Helst när jag mig öfvergifven såg.
I enslighet gret jag min nöd;
Fick ock af föräldrar godt stöd.
Men qvalet vid smärtan blef likväl min död.

På Adertonhundra och tjugonde året,
Januari den tjugofemte dag,
Då slapp jag det dolda men brännande såret
När klockan slog elfva slag;
Då anden rann utur min kropp
Och togs ibland englarne opp
I höjden, dit jag har mitt endaste hopp.

Föräldrarnes sorg kan ej någon beskrifva!
Ty fast jag nu bortgången var,
Jag lemnade, för att ånyo upprifva
Deras sår, en Olive-planta kvar,
Så liten, så späder och ung
Att öka deras börda så tung:
Men mödan belöne den himmelske Kung.

Den planta, som jag, uti dödsstunden tystnad,
Har lemnat åt Er bistånd och vård,
Se till att den icke må blifva förvissnad
Och torr uti Er blomstergård.
Se till den, som utan försvar,
Förgäten och glömd af sin far,
Är lemnad åt ödet här moderlös kvar.

Kanhända att hon, som på golfvet nu dansar,
 Och förr än I läggas uppå bår,
 Med friska och gröna olive-kransar
 Kan pryda Edert hufvud och hår.
 Kanhända, fast hon nu är svag,
 Kan lefva den lyckliga dag
 Och bli Edert nöje och goda behag.

När tiden är ändad som skall genomtråkas
 Af Eder i jordenes dal,
 Med säkerhet vet jag att ni då skall råkas
 Med fröjd uti himmelens sal,
 Der sorg och bekymmer ej mer
 För Eder och mig sig betar:
 — Och herrlighets-thronen för evigt ni ser!

(författad af) N. N. Eklund, Klockare i Wäte. O. W. Westberg,
 d. 26/2 46. — P. Nyström, d. 21/1 46.

4.

2: 4. »Jag såg ett ljus i Österland»

Jag såg ett ljus i Österland,
 Det lyste som en stjerna:
 Det var så likt min lilla vän,
 Jag älskade så gerna.
 Jag tror den vän
 Han lefver än,
 Och tänder opp sitt ljus igen
 Mellan två såta vänner.

G. Herlitz, magistr. sekret., f. 1812. (25/5 1845).

5.

2: 5. »Jäst icke Däu mäjn läjlä Suckar...»

(Kött-Lisa)

Jäst icke Däu mäjn läjlä Suckar-dulla (bulla),
 Jäst icke Däu mitt Hjerte-känn
 Augä hast Däu sum stäurä tobaks-rullar
 Nasar hast Däu sum stäurä körkä-tänn
 (Buckä-hänn)!

(— falla, ralla, ralla, ralla, ralla, ra!)

(— Trall, lall, lall ...)

F. Lundgren.

[Är icke du min lilla sockerdocka (bulle), är icke du mitt hjärtekorn? Ögon har du som stora tobaksrullar, näsa har du som kyrkotorn (bockehorn)! falla, ralla, ...]

Smalldur jäst Däu sum an ajk,
U singur gärdt Däu sum ajn gajt!
Kruppen¹ hvait sum bik
Bajni lang sum tånn,
Mammar stor sum kupom²
Midt i pannu stjånn,

Hj. Åkerhjelm. (Mel.) C. Lindegren.

[Smal är du som en ek, och sjunger gör du som en get. Kroppen vit som beck, benen långa som torn, bröst stora som kupor, mitt i pannan snibb.]

6.

2: 6. »En ros den hafver jag planterat»

En ros den hafver jag planterat,
Uti mitt hjerta den står.
En gång men alldarig mera
Han ur mitt minne går.
För rosor det hafver jag plockat,
Men bladen dem hafver jag lemn't;
Och alla de vackra flickorna
Dem har jag för din skuld bortglömt.

G. Herlitz (d. 25/5 45).

7.

2: 7. »Tänkurt Däu att jag förlorad nå³ jär»

Tänkurt Däu att jag förlorad nå³ jär,
Fast ja' däjn gunst aj har;
Naj, däu mast vara⁴ försäkrad' dar pa,
Ja' har an⁵ annar⁵ äj⁶ val.
Så sannt sum⁷ hjär⁸ finnes vattn⁹ u väjn,
Så sannt hart däu varit aldrakärasten min¹⁰,
Sum undar himmelen fins. —
— Men nå jär ja' läjka lustu¹¹ å glad,
Å singur: falle ralle ralle ra!

¹ Härifrån till slut med annat bläck.

² I marg.: (Kopr, Skäl, Phoca — Isl.)

³ Å fr förloradur.

⁴ Å fr varä.

⁵ Å fr a annu (fem.).

⁶ Å fr i, ei eller ej.

⁷ Å fr summ.

⁸ Å fr jär.

⁹ Å fr vatten.

¹⁰ Å fr mäjn (fem.).

¹¹ Å fr lustur (mask..)

Ja nuck minns ja' dän dag å stund,
 Da vör tillsammans var',
 U¹ ja' dig sporde margelund
 Um däu mig falskur var;
 Män däu sor å sägdi så,
 Att falskhajti² var dig så langt³ derifran⁴
 Att alldrig⁵ ha kumbur hjär⁶ majr.
 — Men nå jär ...

Ja' sä'r dig nå til itt beslät:
 Ja' vill dig inti ha',
 Um däu o vast kléd i förgyllende skräud
 Å⁷ mig um vinskäp badst!
 Det vor' med möda u⁸ bisvär,
 At böner för dig fällas ner:
 En pejka⁹ sleik¹⁰ summ ja allt¹¹ jär
 Jäst¹² Däu alls inti värd!
 Men nå jär jag ...

B. Timgren, f. 1788 vid Eimunds i Roma (d. 16 Maj 1845).

8 A.

2: 8. Äuglä-Väjsu.

8. 15

Äuglä-Väjsu.

*u. 1. Kotta ha vör mitt Sijthans Hon, ha hade goda dagar
 allan ja som för da ba-¹lä Dän, ja gittu stotit ba haan jättvut ja flager*

ant heller in, alla ja krazen di mit fhuir: alla vöjfr inti häjlä!

*ja vöjfrma häjlä! ja bara in Center Enguist na har den
 häjlä-jara.*

¹ Ä fr Då.	² Ä fr falskheten.	³ Ä fr långt.	⁴ Ä fr derifrån.
⁵ Ä fr han el. hon.	⁶ Ä fr jär.	⁷ Ä fr u.	⁸ Ä fr ä.
⁹ Ä fr sådan.	¹⁰ Ä fr flicka.	¹¹ Tillagt över raden.	¹² Ä fr Äst.

1. Kattu ha var mitt Söjskännä-ban:

Ha hadde gode dagar;
Men ja', mitt fäulä ska'n,
Jag gyttar sta tillbakar.
Hvart¹ ja' flaugar äut eller in
Alle så kraspe² di i mitt skinn:
— Ma ja' inti höjlä?
— Jå, vör ma höjlä!

[Katten hon var mitt syskonbarn, hon hade goda dagar, men jag mitt fula skarn, jag måste stå tillbaka. Vart jag kryper ut eller in, alla så krafsa de i mitt skinn. Må jag inte hyla? Jo, vi må hyla!]

2. Kattu ha var mitt Söjskännä-ban:

Ha vissti inte av mi.
Ha viddi haggä klauar i mi';
Bärä ha' kunde na mi.
Men ja' flaug haugt upp i sköjn.
Kattu gytta sitä nere i böjn.
— Ma jag inte ...

[Katten hon var mitt syskonbarn, hon visste inte av mig. Hon ville hugga klorna i mig, bara hon kunde nå mig. Men jag flög högt upp i skyn, katten måste sitta nere i byn. Må jag inte etc.]

3. Men kattu ha har jo så gudt,
För ha kan myssi³ fangä:
Uppe på hennes Herres lukt
De mot henne gangä.
Ha läpar söt mjälk pa fat;
Ja' gyttar läjde hungar u hat.

— —

[Men katten hon har ju så gott, för hon kan mössen fånga. Uppe på hennes herres loft de mot henne ganga. Hon lapar söt mjölk på fat; jag måste lida hunger och hat.]

4. Jag väjt⁴ aj hva' ondt ja' har gärt:

Det gar äut af kraku!
U ja', sum jär det bäste ban,
Skall alle täjdar sta tillbakar.
Alle sma fäuglar hate di mi',
Alle så jär' di mi' skadelig'.

¹ Å fr hvast.

⁴ Over raden: wait.

² Over raden: reifvä.

³ rättar överskrivet men åter struket.

[Jag vet ej vad ont jag har gjort. Det går ut från kråkan. Och jag, som är det bästa barn, skall alltid stå tillbaka. Alla små fåglar hata de mig, alla så äro de mig skadliga.]

5. Fäjrä ägg äuti ajn¹ kull,
Det var väl tämli' läjte:
Flajrä had' ja' tänkt till mi² fa
Den täjden ja' var päjke.
Men ja' blajf lajsi der bāj,
Hadde naugä inte vurpi' majr än tre.

[Fyra ägg uti en kull, det var tämligen litet. Flera hade jag tänkt till mig få, den tiden jag var flicka. Men jag blev ledsen därvid, hade nära nog inte värpt mer än tre.]

7. Fyste ungen, sum äur³ äggi⁴ kām,
Han var svart u hväjtär:
Den⁵ ja' tyckt⁶ så mīke um,
För han var mi så läjkar;
Hadde kraku bära ungen fat,
Had' han kummt i saudi samä nat.⁷

[Första ungen, som ur ägget kom, han var svart och vit. Den tyckte jag så mycket om, för han var mig så lik. Hade kråkan bara ungen fått, hade han kommit i brunnen samma natt.]

8. Andre ungen ja' föddi fram
Han hade inge nasar:
Folki di gaf mi det gode rad,
Darum svajpä pasar.
Pasu sat um ann⁸ dag ellar tva,
Ungen blajf läjk så vacker sum ja'.

[Andre ungen jag födde fram, han hade ingen näsa. Folk de gav mig det goda råd, att därom svepa trasor. Trasan satt om en dag eller två, ungen blev lika vacker som jag.]

9. Ajn tride unge hadde ja':
Han hade ingä augä:
Ja' matte löjde källinge-rad:
Lätt'na mens flaugä!
Ungen han flaug si mot ann⁹ stuck,
Fick så stäure augä¹⁰ nuck.

¹ Över raden: an.
När han da ör.

² mi tillagt över raden.
⁴ A fr ägget.

³ Fyste — äur: över raden:
⁵ Över raden: Hanum

⁶ ja' tyckt ä fr tyckte ja'.

⁷ Had' — nat: över raden: Hä haddi bleit an likor mat!

⁸ MS a rättat till ann (överskrivet) av C. Säve med blyerts.

⁹ MS a rättat till ann (överskrivet) med blyerts av C. Säve.

¹⁰ Över vaden: [aug]u.

[En tredje unge hade jag, han hade inga ögon. Jag måtte lyda käringråd: Låt henne bara flyga! Ungen han flög sig mot en stock, fick så stora ögon nog.]

10. Fjärde ungen, sum i rajdret kraup,
Han var så mike nättar:
Ja' gaf han ajn kokhajt skajd gråjt,
U daraf blajf han straxt mättar.
Ungen for af med skräj u med rop:
Alle blå-tarmar rände ihop!
- —

[Fjärde ungen, som i redet kröp, han var mycket nätt; Jag gav honom en kokhet sked gröt, och därav blev han strax mätt. Ungen for av med skri och med rop; alla blåtarmar rände ihop.]

11. Ja' vajt mi' a djaupar saud¹;
U den jär äuti Låjste.
Den skudd' ja' häfvä ungen äj,
Um ja' det bärä tråjstä.
Men ja' är rädd ja' far hagg af min² man;
U därför så far det ga sum³ det kan.
- —

[Jag vet mig en djup brunn, och den är uti Lojsta. Den skulle jag häva ungen i, om jag det bara vågade. Men jag är rädd jag får hugg av min man, och därför så får det gå som det kan.]

13. Äute i Sudret hadde ja' mi' ann⁴ Bror,
U han var så mike⁵ räjkur⁶.
U äj hajlä Stor-Sudret kring,
Fanns det⁷ inti nåklen släjkur⁸.
Öl u mat⁹ det har han nuck;
Sjalfvar så gir han gajterna buck!

[Ute i Södret hade jag mig en bror, och han var så väldigt rik. Och i hela Storsödret kring, fanns det inte någon slik. Öl och mat det har han nog; själv så ger han getterna bock.]

- [14.] Äute i Fråjel hadde ja' mäjñ Mor,
U ha' var så mike gali:
U når ja' kum däjñ um an¹⁰ qväld,
Hadde ha gärt i svalen.¹¹

¹ *Över raden:* döi.

² MS mäjñ rättat till min överskr. med blyerts av C. Sæve.

³ ga sum: *över raden:* sveidä hvad.

⁴ MS ajn rättat till ann *över raden.*

⁵ *Över raden:* hapligt.

⁶ *A fr* räjkur.

⁷ *Över raden:* hä.

⁸ *A fr* släjkur.

⁹ *Över raden:* fläsk.

¹⁰ MS ajn rättat till an överskr. med blyerts av C. Sæve.

¹¹ MS svalu rättat till [sval]en överskr. m. blyerts av C. Sæve.

Svalen¹ han var fullar med lort;
Stäuu inte batar stort.

[Ute i Fröjel hade jag min mor, och hon var så väldigt galen; och när jag kom dit om en kväll, hade hon »gjort» i farstun. Farstun han var full med lort, stugan inte bättre stort.]

15. Ja' tog ajn² kauså³ vatten in,
U skudde vaskä mi' hväjtär;
Men traskt kum katte-misen in:
Satte sig der äj u skeitä.
Ja' der äj med händer u med bajn:
Det gärde inte majr än burä⁴ pa ajn stajn.

[Jag tog en skål vatten in, och skulle tvätta mig vit, men strax kom kattemisse in, satte sig däri att sk-a. Jag däri med händer och med ben, det gjorde inte mer än borra på en sten.]

17. Ann⁵ anden gang skudd' ja rajse hajm⁶,
Da skudde mor⁷ mi' fägne:
Gaf mi' sliche grädde-byttu rajn:
Men hjällt⁸ ja labbansen längi?
Grädde-byttu yfvar mi o midt i täu:
U mor ha sägdi: häu, häu, häu!

[En annan gång skulle jag resa hem, då skulle mor mig fägna, gav mig att slicka gräddbyttan ren, men höll jag balansen länge? Gräddbyttan över mig och mitt i tu, och mor hon sade: hu, hu, hu!]

18. U det var just sajnt⁹ um ajn¹⁰ qväld:
Sen satt' ja' mi precäjs¹¹ pa asku;
Men där var¹² a läjti glöd,
U ja' brände mi' pa tasku!
Tasku ha straxt svullnade upp,
Blajf stäur u sullen sum ann¹³ stuck.

[Och det var just sent om en kväll, sedan satte jag mig precis på askan, men där var en liten glöd, och jag brände mig på taskan. Taskan hon svullnade upp, blev stor och svullen som en stock.]

19. Men ja' vajt mi a holar ajk¹⁴
U den jär i Prostfars¹⁵ (Spröge) -hage¹⁶

¹ MS svalu rättat som föreg. ² Ja' tog ajn: över raden: Men så tok jag a.
³ A fr kaus. ⁴ MS bäurä rättat till burä över raden.
⁵ MS Ajn rättat till Ann överskr. m. blyerts av C. Sæve.
⁶ Över hela raden: Raiste ja' så till mor äi Aitelhaim. ⁷ Över raden: ha.
⁸ A fr hallt el. hållt. ⁹ U det var just: över raden: Så kom jag haim.
¹⁰ Över raden: a. ¹¹ Sen — precäjs: över raden: Sat äi gräuu mi.
¹² Över raden: lag. ¹³ MS ajn rättat till ann överskr. med blyerts av C. Sæve.
¹⁴ holar: över raden: hol muld-. ¹⁵ Över raden: o-fells. ¹⁶ Över raden: -n.

Når ja' skudde flauge dæjt,
Gick der sma Ban u fagde:
Bani qvam' ættar mi' med rop u skræj,
Ja' gyttå flaugå hulå¹ förbæj.

[Men jag vet mig en ihålig ek, och den är i prostfars (el. Sproge) hage. När jag skulle flyga dit, gick där små barn och räfsade löv. Barnen kom efter mig med rop och skri, jag måste flyga hålet förbi.]

20. Gick ja' mi' så i storhage-lund
Att hagge mi' nåklå räckar;
Når jag hadde gat der ajn stund,
Kunde ja inte se för Bläckar:
Bläckar di ropte: tvi, tvi dig!
U ja' gitte gåjrmå yxi bi mi.

[Gick jag mig så i Storhagelund, att hugga mig några slånor. När jag hade gått där en stund, kunde jag inte se för vipor. Viporna de ropte tvi, tvi dig! Och jag måste gömma yxan hos mig.]

21. U sen gick ja' mi' i åkeränge-lund
Skudde så haggå bjaurar;
Men sum jag stod der margelund²,
Blåjf ja' så full med maurar.
Maurarna 'gynte pisså pa mi,
U ja' till ropå jemmerlig'!
- —

[Och sedan gick jag mig i åkerängelund, skulle så hugga båtstävar, men som jag stod där på många sätt (?), blev jag så full med myror. Myrorna började pissa på mig, och jag till (att) ropa jämmerligen.]

23. Min³ man skudde ganga till strand,
Men han hadde ingu⁴ lyckå:
Han vidde bjårå dricke med si',
Hadde så ingå⁵ bytte:
Tog jag mi' itt krokut ajke-blad,
Gårde mi' a dricke-bytte af.
- —

[Min man skulle gå ut till strand, men han hade ingen lycka. Han ville bära dricka med sig, hade så ingen bytta. (Då) tog jag mig ett krokigt ekblad, (och) gjorde mig en drickbytta (där)av.]

¹ Å fr hūlā genom överstrykning med blyerts av å.

² stod der margelund: över raden: haddi stat a stund.

³ Måjn å t min överskrivet.

⁴ Å fr ingå.

⁵ Över raden: ingu.

24. Kaupte min¹ man si' så itt staup öl,
 U daraf så blajf han drucken:
 När han skudde laupä pa dur²,
 Fjällt han yfvar stucken.
 Min³ man fjällt kull, blajf sumpenes-vat;
 Alle sma fåglar gräjnde derat.

[Köpte min man sig ett stop öl, och därav så blev han drucken. När han skulle löpa på dörr, föll han över stocken. Min man föll kull, blev sumpande våt. Alla små fåglar grinade däråt.]

25. Ater så skudd' han kårä till böjn,
 Kåjrde så Fällingbo-backe:
 Der kårjrde han sig kull i an grop,
 U så pa mi' u hackä.
 Hacke дәu mi för päuken i valdt,
 Här jär så bittert u kallt.

[Åter så skulle han köra till sta'n, körde så Föllingbobacke. Där körde han sig kull i en grop, och så på mig att hacka. Hacka du mig för tusan i våld, här är så bittert och kallt.]

26. Astu-Mor har fat an gildur Man;
 Men hvad har ja' för itt stycke!
 Inte kan han skaffa maltt i mitt häus,
 Inte kan ja' fa till brygge.
 Adrä bämbä әj si' öl u brännväjn,
 Vör skall drickä vatten värre än sväjn.

[Grannasmor har fått en präktig man, men vad har jag för ett stycke? Inte kan han han skaffa malt i mitt hus, inte kan jag få till (att) brygga. Andra bälga i sig öl och brännvin, vi skall drickä vatten värre än svin.]

27. Jå, andre⁴ ha fat sig an⁵ godan Man;
 Men ja' har fat mi' a kryckä;
 Inte kan han gärä rajdar till mi.
 Inte har han nåku lyckä.
 Tra tork, släjken Man ja' har fat;
 Ändå vill han liggä baj mi hvar nat!
 — Ma ja' inte höjlä?
 — Jå, vör ma höjlä!!!

¹ Mäjn ä t min överskrivet.

² дәur ä t dur överskrivet.

³ MS mäjn rättat till min överskr. med blyerts av C. Säve.

⁴ Över raden: aru.

⁵ MS a rättat till an överskr. av C. Säve.

[Ja, andra ha fått sig en god man, men jag har fått mig en krycka;
inte kan han göra rede till mig, inte har han någon lycka. Trå torke,
slik man jag har fått, ändå vill han ligga hos mig var natt! Må jag
inte hyla? Jo, vi må hyla!]

Olof Wilh. Westberg i När, d. 26/2 1846.

8 B.

Äuglä-Wäjsu.¹

Kattu ha var mitt söjskännä-ban,
Ha' hade godä dagar;
Men jag, mitt fäulä skan,
Jag gyttar sta tillbakar.
Hvast jag flaugar äut eller in
Alle så kraspä di i mitt skinn.

Chorus:

Ma jag inte höjlä?
Jå, vör ma höjlä:

Kattu ha var mitt söjskännä-ban:
Ha visste inte a mi.
Ha vidde haggä klauar i mi;
Bära ha kunde na mi.
Men jag flaug haugt upp i sköjn,
Kattu gittä sitä nere i böjn.

— —
Derföre har kattu så gudt,
För ha kan myssen fångä.
Uppå hennes Herres lukt
De mot henne gångä²
Med söt mjölk pa itt fat:
Jag gyttar läjde hungar u hat.

— —
Jag vajt aj hvad ondt jag har gärt:
Det gar äut af kraku!
Å jag, sum jär det bäste ban,
Skall alle täjdar sta tillbakar.
Alla sma fäuglar hatä di mig,
Alla så jär di³ mig skadelig'.

¹ Över titeln i MS teckning av en uggla och en katt.

² MS gängä.

³ MS dig.

Fystä ungen, sum ur ägget kum,
Han var svart u hväjtär;
Den tyckte jag så mike um
För han var mig så läjkar.
Hade kraku bära ungen fat,
Had' han kummt i saudi samä nat.

— —

Andre ungen, ja födä fram,
Han hade ingä nasar:
Folki di gaf mig det goda rad,
Darum svajpä pasar.
Pasu sat um a dag eller tva,
Ungen blajf läjk så vakar sum jag.

— —

Ajn tridä unge det hade jag;
Han hade ingä augä:
Jag matte löjdä källinge-rad:
Lätt'na mäns flaugä!
Ungen flaug sig mot a stuck,
Fick sig så stäurä augu nuck.

— —

Fjärde ungen, sum i rajdret kraup,
Han var så mike nättär:
Då jag gaf han ajn kokhajt skajd-gräjt,
U daraf blajf han straxt mättär.
Ungen for ut med skräj u med rop:
Alle blå-tarmar rände ihop.

— —

Jag vajt mig a djupar saud;
U den jär äuti Låjstä.
Den skudd' jag kastä ungen äj,
Um jag det bära tråjstä.
Men jag är rädd jag far hagg af min Man;
U derfor så far det ga sum det kan.

— —

Äute i Sudret hade jag mig ajn Bror,
U han var så mike räjkar;
Å i hajlä Stor-Sudret kring,
Fanns det inte näken släjkar.
Öl å mat det har han nuck;
Sjalvar så gir han gajterna buck.

— —

Äute i Fråjel hade jag mäjn Mor,
Ha var så mike gali:
Å når jag kum däjtn ajn qväll,
Hade ha' gärt i svalen!
Svalen han var fullar med lort;
Stäuu inte bätar stort.

— —

Jag tog mig ajn skål vatten in,
Å skudde vaskä mig hväjtar;
Men straxt kum kattä-misen in,
Satte sig der äj¹ u sk — —
Jag der äj med händar u med bajn:
Det gärde inte majr än bäura pa ajn stajn.

— —

En gang så skudd' jag rajsä hajm,
Da skudde Mor mig fägne;
Gaf ha mig slickä grädde-byttu rajn;
U da sat jag der så länge:
Grädde-byttu ha sprack midt i täu:
U mor ha sägdi: häu, häu, häu.

— —

U jag vajt mig a holar ajk;
U den jär äj Prostfars (-Sproge)-hage:
Når jag skudde flauge däjtn,
Gick der sma ban u fagde:
Bani qvam ättar mi med rop u skräj,
Jag gytta flauga häulä förbäj.

— —

Gick jag mig så i storhage-lund
Att huggä mig nåklä räcker:
Når jag hade gat der ajn stund,
Kunde jag inte se för Bläcker:
Bläcker di ropte: tvi, tvi dig!
U jag gittä gåjmä yxi bi mig.

— —

Mäjn Man han skudde gangä till strand
Hade så ingä Lyckä.
Han vidde bjärä drickä med sig,
Hade så ingä byttä;

¹ MS aj

Tog jag mig ett krokut ajke-blad,
Gärde mig a drickä-byttä af.

— —

Kaupte mäjn Man sig så itt staup öl
U däraf så blajf han drucken:
När han skudde laupä pa däur,
Fjällt han yfvar stucken.
Mäjn Man fjällt kull, blajf sumpenäs-vat:
Alla sma fäuglar gräjnde derat.

— —

Ater så skudd' han kåjrä till böjn,
Kåjrde så Follingebo-backä:
Så kåjrde han ju kull i an grop,
u så pa mig u hackä.
Hackä дәu mig för päuken i valdt,
Här jär så bittert u kallt.

— —

Andre ha fat sig a godan Man;
Men jag har fat mig a krycke:
Inte kan han gärä rajdar till mig
Inte har han nåku lycke.
Tra tork, släjken Man jag har fat;
Ända vill han ligge bäj mig hvar nat.

Chorus:

Ma jag inte höjlä?
Jå, vör ma höjlä !!!

[Efter föreg. följa följande, sedermera överstrukna, strofer, motsv.
str. 5, 27, 20, 17 och 18 i A.]

Fäjrä ägg äuti ajn kull
Dä' var väl tämli' läjtä:
Flajrä had' ja' tänkt mi til fa
Dän täjden ja' var päjkä.
Männ ja' blajf så lajsen där bäj,
Hade naugä inte vurpä majr än tre.

— —

Adrä¹ ha fat si² an gildur man,
Männ ja har fat mi an kryckä³
Intä kan han skaffa mallt i mitt hus,

¹ *Över raden:* Astu-mor.

² *si överstruket.*

³ *A t Männ hva har ja' för itt styckä med annat bläck.*

Intä kan ja' fa till bryggä.
Adrä drickä öl u väjn,
Männ ja' dricker vatten värre än sväjn.
— —

Så gick ja' mi' äut i akerängälund,
skuddä så haggä bjaurar:
När ja' hadde stat der ajn stund¹;
Blajf ja' så full med maurar;
Maurar di pisstä pa mi,
U ja' ropte jemmerlig'
— —

Äuti Spraugä bor mäjn Mor
Äj ajn läjten stäüä.
När ja' ajn gang till henne kom,
Sprangk ha i gräddä-byttu.
Byttu ha sprack midt i täu,
Källingi ropte: häu, häu, häu!
— —

Ja' kom hajm² sajnt um ajn qväld,
Satte mi' kumsjon³ pa asku;
Var där a⁴ läjti glod
Brändä ja' mi⁵ pa tasku.
Tasku straxt svulnäde upp,
Blajf stor o sullen sum ajn stuck.
— —

8 C

[Varianter skrivna i marg.]

[Vid str. 2:]

Kattu ha jär mitt söjskenne-ban,
Ha har så goda dagar:
Ha far läpa söt mjälk pa fat;
Jag far sta til bakar.
Gär det inte ondt i mig
Att däü läpar söt mjälk i dig!

Bogström, skolmäst. i När.

[Vid slutet av str. 2:]

Katta' uppå take' for

¹ *A t* Men sum jag stod margelund *delvis över raden*.

² *Över raden*: Det var just.

⁴ Var där a *ä t* Men där var a.

³ *A t* Sen satt jag mi precäjs.

⁵ Brändä ja mi *ä t* U ja' brändä mi.

U jag for ei grävva (spisen):
Dar misste jag mäin lävva (lufva).

L. O:n Kallbjärga, Fårö.

[Vid slutet av str. 8:]

Når jag da låjste pasar af,
Had' han så gode nasar sum jag.

Bogström, När.

[Vid str. 9, v. 5:]

Ungen flaug hjännen mot an stuck.

Bogström, När.

[Därst.:]

(... mot an ruten stuck...)

[Vid str. 10:]

6. I trøj dygn staukåde jag
Med den fysste¹ ungen;
Når han da kum kräupendes fram,
var det en nafvel-unge,
Tra torkä släjken unge jag har fat
Den häfvar jag äi sauden i nat. —

[Str. 6 är ändrad från:]

Atä dagar staukåde jag
Med den näinde² ungen;
Når han da kum kräupendes fram³
Var han sammanbunden⁴,
Tra torkä släiken unge jag har fat,
Den kastar jag äi sauden⁵ i nat. —
— —

P. Wessman. Lisa Leipstäde, Norrlanda.⁶

[Vid strof 11, i marg.]

Ej Låjsta had' jag min bror
Han var gifte-galen:
Når jag skuddi flaugä dejt,
Möte han mig i svalen.
Svalen var fullar mäd lort,
Stäuu inti bätur stort.

O. W. Westberg.

¹ fysste står över raden.

³ födar blajf, överskr. åter struket.

⁵ ä fr saudi.

² aine först skrivet över raden, sedan överstr.

⁴ sammanbunden struket.

⁶ Medd:s namn skrivna med olika bläck.

Ajn sölstar dä haddi jag
 Ha var bi Snoder i Sproge.
 Sägd i jag til mejnä ungar små:
 Nå skall jag till måstari¹ flauga
 Tejlitt an morgen flaug jag stè;
 Da lag ha full sum itt få.

O. W. W.

[Vid str. 13, i marg.:]

14. U jag hadde mi' an annar² bror,
 U det var ut i Sprauge.
 Skudde så ganga mi' däit,
 Fikk ja' så lort i augä.
 Fast jag aj kundi keikä för lort
 Kom jag äi främlu, — jä, det var stort!³

Lisa Leipstade, Norrlanda.

[Vid str. 14, i marg.:]

12. Ann femte⁴ unge hadde jag,
 Han var så mike galen:
 När Han⁵ kum haim saint um an qväld,
 Satt' sig u skait i svalen.
 Svalen han vardt⁶ fulldar mä' lort,
 Stäuu var inte bätar⁷ stort!

[Vid str. 15, i marg.:]

16. Ain sölstar⁸ dä' haddi jag
 U ha bode äut äi Garde.
 Däit gick jag saint um an qväld
 För att hjalpä henne⁹ kardä.
 Kom jag i möte mä' hennes man:
 Han hade kardar u ingen tand!

Bogström.

[Vid str. 17, i marg.:]

17. Jag skudde haim u helsa pa Mor.
 Da skudde ha mig fägna:
 Jag skudde slicka grädde byttu rain.
 Häir bära hvad sum hände!

¹ till måstari ä fr ngt annat.

² annar skrivet över och neddraget.

³ De två sista verserna skrivna över följande överstruken: Svalen var fuller af lort, Stäuu inte bätar stort.

⁴ Ann femte överskrivet i st. f. U an överstruket.

⁵ När tillskrivet före Han.

⁶ vardt (ogotländskt) ä fr va.

⁷ bätar, ä fr bätur.

⁸ sölstar, ä fr syster.

⁹ henne ä fr henni (el. tvärtom).

Bäst sum hä var fjällt gräddebyttu kull;
U så fick jag haita ska'n u trull.
— Ma jag inte...

g Fr. Bergman.

[Omedelbart därefter, i marg.:]

Ajn sölstar haddi jag,
Ha haddi tunga lyckå:
Bad ha jag skuddi kummä dejt,
Signä hennis grädde-bytte;
Byttu sprack midt ej täu:
Källinge ropte: skam fa Däu!

O. W. W.

[Vid str. 18, motsv. v. 3—4, i marg.:]

Satte mig på ann haitar glod:
Da brännde jag upp tasku!

Bogström.

[Vid str. 19, med hänvisningstecken till v. 2.:]

Nere äi ofells hage

Bogström, När.

[Vid str. 19, i marg.:]

Ja' vajt a hol¹ ajk,
Sum jär äutaf rukke
Dar sat jag an hailar nat
Lissum an malad² bukke³:
Bani kum haim mä' rop u skräi
Jag gytte flauge hulet förbäi.

M. H. Lallér.

[Vid str. 21, i marg.:]

Da flaug jag läiti bättare fram,
Satte mi' så i aine:
Når jag fat sitte der an läiti⁴ stund,
Fikk jag så putt⁵ i baini:
Da flaug ja upp äi a bärk:
Der sat ja' mä' sväide u värk!

Lisa Leipstade, Norrl.

[Vid str. 23, v. 2, i marg.:]

(hadde så tunga lyckä)

[Vid str. 24, sista versen, i marg.:]

(Dandrä (de andra) stod u...)

¹ hol *ä fr* holar.

² malad' *ä fr* målad'.

³ Så.

⁴ läiti *ä fr* läiten.

⁵ Puttä' det mig *skrivet över* Fikk jag så putt.

[Vid str. 26, v. 3, i marg.:]

(— — någu mat i mitt...)

[Vid vers 4, i marg.:]

(U inga goda lyckä)

[Vid str. 27, v. 6, i marg.:]

(Sum alldrig liggur torr någon nat)

[Varianter till nr 8 (str. 8, 9, 14, 19, 20) med annan stil finnas på löst oktavblad, inklistrat mellan s. 126 och 127 i band II. Högra sidan av bladet är överklistrad, och bladet är avrivet nertill, varför en del ord och stavelser äro oläsliga.]

9 A.

2:9. *Byxä-Qvann*

Um Byxäqvanni äuti Fårse Ting :,:

I Lärbro Socken, vid Ringvide-grind — kumfalli lalli la!

[Om Byxekvarnen uti Forsa ting, i Lärbro socken, vid Ringvide grind — kom falli lalli la!]

U issä qvanni har tre Böndar byggt :,:

U Härads-Rèten har det samtyckt — kumf. —

[Och den här kvarnen har tre bönder byggt, och häradsrätten har det samtyckt, etc.]

Stajnar voro utaf vakar stajn :,:

Dajm kårde Ringviden sjalfvar hajm —

[Stenarna voro utav vacker sten, dem körde Ringviden själv hem.]

Tämse' var af ajn gajtä-nackä :,:

U sickten äutaf Ringvidens jackä — —

[Sållet var av en getnacke, och sikten utav Ringvidens jacka.]

Fystä gangen så mol' di kånns :,:

Stajnar viddi däjrt fran di kom — —

[Första gången så malde de korn, stenarna ville dit varifrån de kom.]

Andre gången så mol di mallt :,:

U sumt blajf hajlt u sumt blajf hall't — —

[Andra gången så malde de malt, och somt blev helt och somt blev halvt.]

Gamle Sören han mol frejt :,:

U Lunde-Olle bjär päusen däjrt — —

[Gamle Sören han malde fritt, och Lunde-Olle bär påsen dit.]

Um Kört-hag-skogen burto var :,:

Kund' Slängs u Pafvalls se henne i gård — kumfall lalli la!

[Om Kyrkhagskogen borta var, kunde Slängs och Pavals se henne i gård, etc.]

O. J. Löfqvist, lustig karl, skomakare i Visby.

9 B.

[I marg. vid A]

Det stod en qvarn på Uglä-backe
Och han bygd af en gajtä-nacke.

Smiss o. Mos de mala frejt;
För Tystebols-Göran bar styttar däj.

Fyste gang di skudd' gärä gryn,
Rände den ene stajnin till byn.

Gamle Sorby Peh[r]s dotter, Stenkyrka g. J. Wallin.

9 C.

[I marg. vid A]

I Wassmunds a där star a värke,
Det jär så likt en päikä-särkä.

U den har jag u Lasse bygt,
U folki har så illä tyckt.

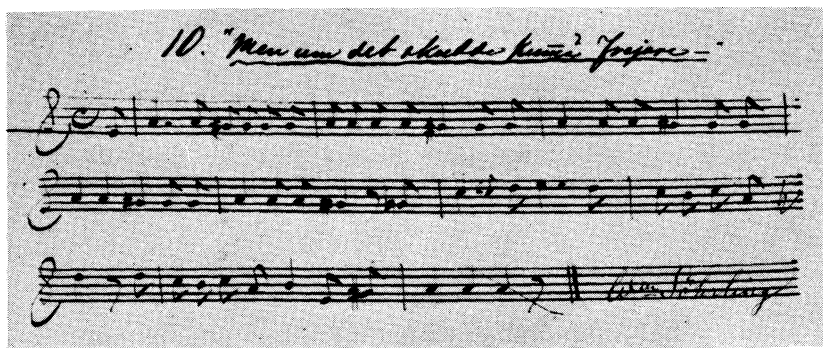
U jag u Lasse skudde mala gröin
U stainer de foro af till Böin.

U Lasse ättar med rop u skräj:
Han hämta mastret bi Alleqväiä.

U Lasse ättar med skräj u rop:
Han hämta stainer bi austarport.

O. Fr. Hartman i Kräklingbo, der Wisan vanligen kallas »Hambrä-
Annickes-Wisa» (i Östergarn).

2: 10. »Men um det skudde kummä frejare...»

Men um dät¹ skudde kummä frejare till mi;
 sum jag vajt att dä gär,
 Har gärt en gang förr;
 Gär väl ännu en gang;
 Men inte så skall ja' bidä han ga in:
 Dä' skall jag läugä han — de u de, de, de!
 Men um ja' skudde bidä han ga in
 Sum jag vajt...

— — —
 — — —

Men inte så skall jag be han sitä ner:
 Det skall jag² läugä han ...

Men um jag skudde be han sitä ner;

— — —

Men inte skall ja' gi' han näken mat

— — —

Men um jag skudde gi han näken mat;

— — —

Men inte skall jag bjaudä han på öl

— — —

Men um³ jag skudde bjaudä han på öl;

— — —

Men inte skall jag be han gå i säng

— — —

¹ Troligen ä fr dä.

² Tillskr. med blyerts.

³ Saknas i MS.

Men om jag skudde be han gå i säng ;

Men inte så skall jag läggä mi' bi han

Men um jag skudde läggä mi' bi han ;

Men inte så får han sofva på min arm

Men um han skudde få sofva på min arm ;

Sum ja' vajt att jag gör,

Har gärt ajn gang förr,

Gär väl ännu ajn gang ;

Skall jag o sum hans kunä haldä rèt af han:

Dä skall ja' läugä han — de u de, de, de!

M. H. Lallér o. B. Timgren.

f. 1772

f. 1788

[I marg. vid strof 1:]

U freja mal

U freja mal ;

frej, frej, frej!

E. M. Romdahl.

II.

2: II. *Munken o. Dannemannen*

Bonden var sig en Danneman,

Han skulle till Rom rida ;

Käringen var ett vänne-gif,

Hon skulle hemma blifva:

Ett vänne-gif :,
Alltid bjuder hon gäst till sig,
När Bonden inte är hemma.

Kärringen for sig på Munkens gård,
Hon skulle munken bjuda;
Hemma var hennes piga då,
Till att steka och sjuda.

Steka, sjuda som aldramäst
(Och laga till för den tjocka Prest).¹
Då Bonden inte var hemma.

Hem kom Bondens köre-dräng:
Och låt oss hädan fara!
I rättnu kommer Bonden hem,
Här är ej godt att vara.

Kärringen svor på egna ord:
För jag skall slagta min enda ko
Förr än I från mig skall gånga.

Och hem kom Bondens släde-dräng:
Och lät oss hädan gånga!
I rättnu kommer Bonden hem
Med sina käppar många.
Kärringen sade ännu så:
Två tunnor öl jag hafva må,
Dem vill jag icke spara!

Och Bonden genom dörren steg,
Han nappa' Munken i rocken;
Än så slog han han i golf,
Och än så nappa' han opp 'an.
Bonden slog på Munkens rygg
Liksom Bönder som tröska mygg:
Tro, då var Bonden hemma!

Bonden for sig till Wede-kass,
Han huggde sig en skräcka;
Och Bonden gick i stugan in,
Han ville hustrun klappa.
Midt på golfvet de höllo Ting,
Så alla »spilltrorne»² flögo kring:
Tro, då var Bonden hemma!!

M. H. Lallér.

¹ Härefter med blyerts: Och Munken blir min bästa gäst.

² Så eller »spilltrarne» MS

2:12 *Riddar' Brynning*

Det var en gång en Riddare, en Riddare Son,
Som för att vinna ära i världen var mån:

Herr Brynning heter han.

Han fick sin faders lof

Att resa utom hof.

Han drog då sina vapen, sadlade gångarn grå,
Och runda fem åren han kring reste då.

Och viste tapperhet,

Som spordes i all land

Med skölden i sin hand.

De jungfruar sköna de älska' honom ömt;
Men Riddaren sitt hjerta för kärlek ännu döljt.

Och så han red sig brådt

Allt till en konungs slott

Hvars lof han höra fått.

Han spisar vid den kongliga taffeln så nöjd;
Det tycktes, skön' Princessan der väckte hans fröjd.

Hon tänkte äfven så:

»Ack, ägde jag till vän

»Den ädle Riddaren!»

»Min Moder jag sörjer, men inte så hårdt,
»Att ju denna tanke mig faller mer svårt.»

Herr Brynning likaeds

En hemlig kärlek drar,

Och bleka kinder har.

Han vista's der och qvaldes af sorger ett långt år;
Ty han ej våga yppa sin kärlek så svår.

Den Riddaren så stolt

Han fäller nu humör;

Och ingen vet hvarför.

Men konungen af landet han talar till sin sven:
»Hvad felar väl Herr Brynning, min hjertandes tro-vän;

»Gör ällskog honom svag

»Ell' annat slags förtret,

»Hvars skull man inte vet?»

»Ack, käre Du Herr Brynning! Du sörjer inte så:
»Begärer utaf mig allt, och I det skolen få;
»Allenast ej mitt Land
»Och dotter min så skön,
»Den du ej får till lön.»

»Ack, Nådigaste konung!» var nu Herr Brynnings svar:
»Min käraste är död, och döder är min Far;
»Derför bär jag stor sorg,
»Och kindren är' ej röd' —
»Jag önskar jag vor' död!»

»Ack, käre du Herr Brynning! du sörjer så ej mer:
»En rik och adlig Enka — dess dotter jag dig ger.
»Hon är utaf min släkt;
»Tag henne till Er brud,
»Ack lyden glädjens bud.»

Då svarade Herr Brynning: »Mitt hjerta ej begär
»Att taga den till äkta på sidolinjen är;
»Hon må ock äga guld:
»Jag lider ej slikt band
»För halfva Edert land.»

»Betänk väl mina Vänner, I Riddare så mång'
»Hvad I skullen säga om skedde Er slikt tvång.
»Nej, jag ej henne tar;
»För tusen tunnor guld
»Jag blir ej henne huld.»

Konungen lät kalla sina raskaste Hofmän:
»Ej Riddaren, Herr Bryning, nu mera är min Vän,
»Och fängslen honom nu
»Och kasten honom sen
»I fånga-tornet hän.»

»I morgon innan solen på himmelen uppgår
»I beden då den, som nu för Eder står:
»Han rättas skall med svärd
»För han mig svarat så;
»Det jag ej lida må!»

Den kongliga Princessan hon stadnar uti qual.
Dess sorg kan ej beskrifvas, den var dock utan tal:

Hon lade sig till sängs ;
Hon önskade sig död
Att slippa hjertans glöd.

Den andra dag om morgonen de ledde honom ut
På platsen der vid Borgen han skulle se sitt slut.
Jungfruar, fruar gret'
Och svenner äfvenså
Som skulle se derpå.

Då konungen af landet till mötes honom går,
Kring hvilken man nu Riddare och Svenner skåda får
Med en förvillad min
Som rådde vankelmod
Han der för spettsen stod.

Högt Konungen då sade: »hör, Riddare så båld,
»Som allt för din förmätenhet nu är uti mitt våld,
»Säg har du någon kär
»I främmande ett bygd
»Som fordrar nu ditt skygd?»

»Och vill du nu mig bedja, jag skänker dig ditt lif
»Att resa till din käraste, och lyckelig du blif' ;
»Men allt ifrån mitt land,
»Ty du mig skymfat har
»Det icke jag fördrar.»

Herr Brynning han då svarade den konung så god:
»Att nu här tigga lifvet är skämma ut mitt mod
»För alle Riddare:
»Jag döden förr begär
»Fast jag oskyldig är!»

Nu greto därför alla som hörde deruppå
Och väntade få skåda hvad slut han skulle få ;
Och stego allt så fram
De elfva Riddersmän
Allt inför konungen.

»Hör, Nådigaste Konung ! I skonen detta blod:
»Wi bedja nu derföre, och varen I så god.»
De föllo på sin knä,
Och Svenner äfvenleds
Som sig ej gaf till freds.

Dem svarade då konungen: »jag gifver honom nåd,
»Den han dock ej förtjenar allt för sitt öfverdåd;
»Men fängslen honom så,
»Att han ej på vår jord
»Ser måne eller sol.»

Den kongliga Princessan, när hon det spörja fick,
Straxt fingo hennes ögon en mera glader blick:
Hon trösta' sig dervid:
»Ännu förhoppning är
»För den jag håller kär!»

Hon således då gjorde till himmelen sin bön:
»Ack, må jag blifva brud åt den Riddaren så skön;
»Ty han förutan mig
»I verlden ej kan bo
»Och njuta någon ro.»

»Ack, om jag finge lefva den dag så lyckelig
»Jag fick med honom tala allt hvad som synes mig.
»Ack, himlen gifve det,
»Jag nu för honom stod
»Det Adelige Blod!»

En tid derpå förklarades en ofred så stor,
Då Konungen med härar mot fienderna drog
Med både krut och lod.
»Ack, sade han med skäl,
»Min Dotter! far nu väl.»

Princessan då besporde alltså konungen, sin far,
Hvem han till vård för fången i tornet utsett har;
»Ty slipper han väl fri,
»Så dödar säkert han
»Så mången Ridders-man.»

»Tack vare dig, min dotter för dina sköna ord:
»Slätt ingen utan dig uppå den gröna jord
»Jag honom anförtroar;
»Här har du nycklarne
»Och mitt befallande.»

Nu rädde den sköna Princessan alltså
Om fången, den hon så önskade att få;
Och redde sig nu till
Att sjelf bese hans nöd,
Som kärleken nu bød.

En timma efter midnatt hon träder honom för;
Och Riddaren han häpnar som detta ser och hör:

»Hvad är för spökelse;
»Hvad ser jag för mig här
»Om den jag håller kär!»

Hon svarade: »min fader i kriget är, ej här:
»Jag skall dig lära annat än att mig hafva kär.»

Hon tvingade sig till,
Fast hjertat börja blö',
Att säga: »du skall dö!»

»Då dör jag ju med glädje, sad Brynning nu helt nöjd,
»När den som gifvit domen just är min hjertans fröjd.»

Princessan sorgsen blef:
Hon¹ stängde dörr'n med hast,
Och så i tårar brast.

Herr Brynning han då suckade och sorgelig var,
Att allt hans kärleks-tal fått så dödeligt ett svar.

Han kund' ej då förstå
Att denna ädla vän
Ock älska' han igen.

Princessan under tiden, som henne var så lång,
Tänkt för Herr Brynning yppa sitt hjertelag en gång. —

— Emellertid kom bud
Ifrån der kriget var
»Att kungen stupat har!»

Princessan hon då svimmade till jorden alltned,
Hon badade i tårar och händerna hon vred.

»Nu är min fader död,
»Min moder ock min bror;
»Min sorg är rättnu stor.»

Just som hon stod och klagade, så trädde för dess thron
Båd' Riddare och Svenner att hylla dess person,

Och svuro henne tro;
För henne lif och blod
De höllo ej för god!

Hon tedde då sig nådig och mycken tack dem bød;
Men tänkte mer på fången än på guldkronan röd:
Affärdar så sitt hof;

¹ MS *snarast* Han.

Och i sin kammar' gick,
Der hon tankfrihet fick.

När alla gått till sängs, Princessan redde sig:
Min aldra käraste nu vill jag skåda dig.

Gick så i tornet upp,
Och helsar Riddarn ömt,
Den förr hon hade dömt.

»Stor tack, då Brynning sade, Princessa så schön
»Hvi dröjer hon så länge med döden till min lön?

»Ack, skänken mig då den;
»Jag lifvet ej begär
»Som nu odrägligt är.»

»Ack, visste du, Herr Brynning! mitt hjertelag till dig,
»Du önska' dig ej döden, ej heller öfver mig,

»Som Drottning blefven är,
»Och hafver dig så kär,
»Och unnar dig allt väl.»

»Hvad jag förut har talat, det icke var så men't;
»Mitt hjertelag att yppa är icke än för sent:

»Jag bjuder dig mitt guld,
»Mitt hjerta och min hand,
»Min krona och mitt land.»

»Ack, skönaste Princessa hon skämtar icke mer:
»Hvad hafver jag då syndat att sådant allt mig sker?

Hon svarade derpå:
»Jag hafver dig så kär
»Som allt i verlden är!»

Hon lossade den fången och förde honom fram:
»Den stunden jag dig sviker, då komme jag på skam!»
Ett famntag och en kyss
Bekräftade dess tro
Och sälla hjertans ro.

Han neder mände falla och kyssa hennes fot:
»Hvad sker mig sådan lycka rätt som mig går emot!»

Hon reste honom upp;
Och begge fälde tår
Uti sin ungdoms-vår.

»Min Aldrakäraste! jag nu från Eder går,
»Till mig Du komma mände när du det budet får.»
Hon som en blixst försvann.
Och nu vardt Riddar'n glad
Som upp till himlen bad.

Den andra dag om morgonen sitt råd hon kallat har:
»Jag har ett ord till Eder, vill' I mig gifva svar,
»Och unna mig till Kung
»Den Riddare jag vill
»Mig blott skall höra till.»

Der stod mång' rasker Riddare och hörde deruppå,
Och tänkte hvar sig: »månd jag den vara må,»
Och svuro henne tro,
Att hennes vilja må
I all ting för sig gå.

Då svarade Princessan: »min Kung den fången är,
»Han uti tornet fångslad så ömkligt sitter der:
»Herr Brynning heter han;
»Och han förutan, jag
»Har ingen glader dag!»

Då svarade de alle: »hvad Hennes vilja är,
»Det långt ifrån oss vare — ej annat vi begär':
»Låt hemta honom hit,
»Herr Brynning rask och ung,
»Och blifve han vår¹ kung!»

Herr Brynning fick straxt bådet af raska Riddare,
Och hyllad blef som konung af undersåtarne;
Och med sin Drottning vann,
Från fånge och till Drott,
Så lyckans högsta lott.

Då fick Herr Brynning glädje för all sin sorg och pust,
Och lefde sen som konung mång sälla år i lust.
Så hjälper himlen den,
Som har till Honom hopp:
Lycksaligt blir dess lopp!

O. W. Westberg, f. 1828 i Burs, skollär. i När (25/9 1845).

¹ MS var.

2: 13 »En Herredag i höjden har . . .»

(Dom-Wisan)

En Herredag i höjden har blifvit besluten
 Af konungen uti det himmelska land,
 Att han skall hitkomma med många sinom tusen,
 Och kalla till doms både qvinna och man.

Med engela röst
 De trogna till tröst,
 Men svidande skott i de otrognas bröst.

All verlden uppfylles med basune-röster,
 Och härskri skall höras kring vatten och land:
 Ja, hafvet och jorden och kyrkor och kloster
 De skola framgifva de döda försann
 Båd' stora och små
 De skola uppstå,
 Så många som menniskolif hade fått.

Den himmelska konung på domstolen sitter,
 Han ansigte lyser af vrede och nåd:
 Han skiljer sin' får ifrån djefvulens getter,
 Som här hafva brukat mång' listiga råd.
 Då måste de gå
 I svafvelsjö¹ blå
 Att alldrig Guds ansigte mer skåda få.

Kom hit i min faders välsignade vänner,
 I, som varit trogna och hört mina röst;
 Ert namn står antecknad, jag visst Eder känner,
 I skolen nu få både hugnad och tröst.
 Kom', här är min hand,
 Till mitt fröjde-land
 Med skinande kläder och palmer i hand.

Gån bort I förbannad'! som alldrig bevisat²
 Mig någon välgerning för vännerna min':
 Jag blef allt ifrån Edra dörrar bortvisad;
 I skolen ej slippa i Konungen in.
 Se, helvetets dör
 Här öppen står för
 Med svafvelblå djupet och brinnande glöd.

¹ MS safvelsjö.² A fr mig visat.

Ack, mildaste Jesu! föröka mig trona,
Att vi må beredda och vakande stå;
Att vi ej förlora vår salighets-krona,
Och oss i din nåde ej mer sakna må.

Ack, räck oss din hand,
Vår Frälsare-man!
Ack, led oss i himlens lycksalighets-land!

L. Niclasson, f. 1825 & O. W. Westberg, f. 1828, d. 25/5 (1845).

I 4 A.

2: I 4. *Drottning Malfrö*

Det bor en Fru allt söder under ö :,:
Hon hade en dotter, som het' Malfrö:
Men sjöen han går under!

Till henne fria' fattig, till henne fria' rik :,:
Till henne fria en konung, som hon fick.

— — —

Konungen skulle till Vidinga¹ fara :,:²
Hemma skulle Dronning Malfrö vara.

Och kära min Konung blif hemma i år :,:
Till dess jag min tolfte barnsäng öfverstår.

Och käre min Herre blif hemma i år
Kanhända jag föder sönerna två.³

De hafva mig spått allt⁴ sedan jag var ung :,:
Den tolfte barnesäng mig skulle blifva tung.

De hafva mig spått allt sedan jag var mö :,:
Att min tolfte barnesäng skulle bli min död.

Tro inte spåqvinna, tro inte spåman :,:
Men tro på Gud fader, som allena hjälpa kan.

Konungen vände sitt skepp till sjöss⁵ :,:
Så for han bort till Vidinga-land.¹

Hvart som han segla' och hvart som han for :,:
Så hörde han himlens klockor hur de slo'.

¹ Över raden: -ö.

² I marg.: (Ise-land).

³ Denna strof senare tillagd.

⁴ MS att.

⁵ Över raden: sjö.

Och när som han kom uppå sjöen den blå,
Då fick han höra himmels-klockorna gå.¹

Och Konungen han ropar uppå sin lilla sven :,:
Hvem var då döder när ni for' från hem?

Ingen var der döder, ingen var der sjuk :,:
Mera än som Konungens lilla stalle-sven.

Bara min Herres lille stalledräng,
Men icke så ringa himmelsklockorna för den.¹

Och Konungen vände sitt skepp ifrån sjö :,:
Så for han hem till söder under ö.

Konungen drager sin snäcka i land,
Sen gångar han sig till slottsgården fram.¹

Konungen vände sin snäcka om igen
Och reste så till sitt konungsliga hem.¹

Och när som han kom på sin kongliga gata :,:
Der mötte han de fruar, som varit 'sta' och vakat.

Hören i Fruar uti skarlakan svart :,:
Hvar hafven I varit och vakat i natt?

Och hören i Fruar uti skarlakan hvit :,:
Hvar hafven I varit och klädit lik?²

Wi hafva varit i Konungens gård :,:
Der ligger Drottning Malfrö i sin tolfte barnsäng på bår.

Konungen lyft'e på liten grå hatt :,:
Han bjuder de Fruar mång' tusen god natt.³

När som han kom på sin kongeliga gård :,:
Då buro de Dronning Malfrö ut på bår.

När det vardt dager och dager vardt ljus :,:
Så var det tre lik uti konungens hus.

Det ena Dronning Malfrö, det andra Kungen sjelf :,:
Det tredje äldsta Prinsen af sorgen var han död.
Men sjöen han går under!

Soph. Andersin, f. 1783, M. H. Lallér f. 1772 och O. Högstadius,
Lektor i Umeå (d. 20/5 45).

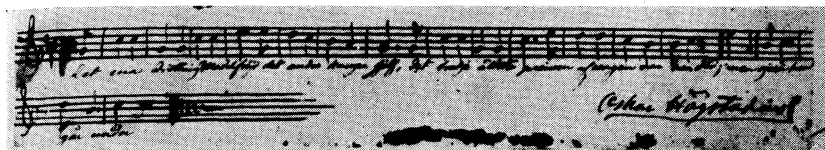
¹ Denna strof senare tillagd.

² klädit lik: över raden: klädt i kist'.

³ I marg.: en sorgelig.

Drottning Madelfröjd

[Inklustrat blad med annan stil vid II: 14.]

Kära min Herre, blif hemma i år
 Kanhända jag föder sönerna två!
 Men sjöen hon går under.

Dr. Det blef mig spått, den tiden jag var ung:
 Att tolfte barn-sängen skull' blifva mig tung.

Det blef mig spådt den tiden jag var mö:
 Att tolfte barnsängen skulle blifva min död,

Kgn. Tro intet spåqvinna, tro intet spåman,
 Men tro uppå Gud, som oss alla hjälpa kan!

När som han kom uppå sjöen¹ den blå,
 Fick han då höra himmelsklockorna gå.

Konungen talte till sina småsven²:
 Var der någon död, när vi foro från vårt hem?

Intet var det någon sjuk, intet var det någon död,
 Bare min faders en liten stallsdräng

Kgn. Och inte så ringa himmelsklockorna för den.

Och Konungen vände sin snäcka om igen
 Och reste så till sitt konungsliga hem

När som han kom på sin kungeliga gata,
 Då mötte han tre qvinnor, som hade var't i vaka.

Hvar hafven i varit i vaka i natt?
 Vi ha var't vid Drottning Madelfröjd, men nu så är hon död.

När det var dager, och dager var ljus,
 Så var det trelik³ uti Konungens hus.

¹ MS sjoen.

² Å fr svenner små.

³ Så.

Det ena Drottning Madelfröjd, det andra Kungen sjelf
Det tredje äldsta Prinsen af sorgen var han död
Men sjöen hon går under.

Oskar Högstadius.

15 A.

2: 15. *Jag tjente mig en fulltrogen vän*

[tryckt i Svenska Lekar 1, nr 220.]

15 B.

2: 15. *En annan*

Jag tjente vid en goder man:
Det goda han mig gaf mig,
Så gaf han mig en Gård:
Och Gården hette Veri om välstånd,
Vänster om Biri, om diri, Lomdarium!

Jag tjente vid . . .
så gaf han mig en dräng:
Drängen hette Lasari Lustig
Hästen hette Hurtig o. Purtig
Koen hette Hynti o. Drynti
Lammet hette Hippi o. Trippi
Geten heter Klefve i toppen
Gåsen hette Långhals i Långhals
Gården hette Veri om välstånd
vänster m. m. m. m.

L. Niclasson.

15 C

2: 15. *En annan*

Jag tjente hos en Bonde, så goder och så from (huld)
och alltid var han goder emot våren (fåren)
så gaf han mig en gård uti lönen
och alla ville veta
hvad gården skulle heta:
Gården hette Vi
Onsta i (= de) by;
Ja, Onsta i lali, lali, litten, laj!

Gubben hette: Nubbe-Stubb,
Käringen hette: Sqvaller-läpp,
Hästen hette: Trafve-lätt,
Oxen hette: Kryngel-horn,
Kon hette: Mjölke-stråpp,
Svinet hette: Riffel-roff,
Lammet hette: Trippel-trapp,
Gåsen hette: Lång-hals,
Tuppen hette: Gullkrans,
Gården hette Wi Onstade by
Onstade lari, lari, litten, laj!

B. Timgren.

16.

2: 16. *Tiggare-Wisan*

Det bodde en Jungfru så långt opp i land:
Till henne så friade mång' redelig man.
Den rikaste var inte kommen än!

Der stodo en Tiggare och lyddes derpå:
»Alldrig skall du med guldkronan få stå!»

Och tiggaren språng i den nästa by
Han lånte en klädning som var skön och ny.¹

Så snart som nu² genom dörren steg in
Begynte han att skryta med rikedomen sin.

Oppe i land har jag åker och jord³
Sex mina pigor, som duka min bord.

Oppe i land har jag åker och äng,
Sex mina pigor, som bädda min säng.

Oppe i land har jag slott utaf bly:
Behagar sköna Jungfrun spatsera deruti?

Oppe i land har jag aplegrå hästar:
Behagar sköna Jungfrun att rida på den bästa?

Jungfrun hon tvätta sig i hvitan mjölk;
Nu har jag fått en friare som är utaf folk!

Jungfrun hon ropade på småsvenner två:
Gån och bädd' opp sängen, och låt oss ligga få.

¹ Denna strof tillagd med blyerts.

² Så.

³ MS änjord med j ä fr g.

Hvar har du nu din åker och jord,
Sex dina pigor, som duka ditt bord?

Alldrig har jag haft någon åker eller jord,
Alldrig har jag ätit vid en ärlig mans bord.

Hvar har du nu din åker och äng,
Sex dina pigor, som bädda din säng?

Alldrig har jag haft någon åker eller äng,
Alldrig har jag legat i en ärlig mans säng.

Hvar har du nu ditt slott utaf bly,
Der som du böd mig jag skull' spatsera i?

Alldrig har jag haft något slott utaf bly;
Alldrig någon skjorta som hafver varit ny.

Hvar har du nu dina aplegrå hästar,
Som du mig böd att rida på den bästa?

Alldrig har jag haft några aplegrå hästar,
Alldrig har jag bjudit någon rida på den bästa.

Tiggaren lyfte på parruken sin:
Behagar sköna Jungfrun se brudda-skorfvén min?

Tvi vare dig, Du leda Hund,
Nu hafver du mig narrat, och narrat mig i grund:
Den rikaste var inte kommen än!

M. H. Lallér.

17 A.

2: 17. »Det kom en Friare . . . »

Det kom en Friare till Garstu gard¹, Kära Moder!
Är han riker, är han riker, Kär' Doter?

En silfver-nål och en silfver-tråd, Kära Moder:
Jag' på gata, jag' på gata, Kär' Doter!

Det kom en friare till Garstu gan, Kära Moder!
Är han riker, är han riker, Kär' Doter?

Tolf tusende dukater, Kära Moder!
Bjud in han, bjud in han, Kär' Doter!

Och hvar skall friaren vara, Kära Moder?
I Nystugan, i nystugan, Kär' Doter!

¹ Över raden: ar'-stu-gard.

Och hvar skall Friaren sitta, Kära Moder?
I nystugan i ländstolen, Kär' Doter!

Friar'n vill inte sitta allena, Kära Moder:
Sätt dig bi han och håll i han, Kär' Doter!

Och hvad skall Friaren ha för mat, Kära Moder?
Plock' hönan och stek' gåsen, Kär' Doter.

Friar'n vill inte äta allena, Kära Moder:
Sätt dig bi han och stopp i han, Kär' Doter!

Och hvad skall¹ friar'n ha' för dricka, Kära Moder?
Bästa ölet i källaren, Kära Doter!

Friar'n vill inte dricka allena, Kära Moder:
Sätt dig bi han och håll i han, Kär' Doter:

Och hvar skall Friaren ligga, Kära Moder?
I nystugan i himmels-sängen, Kär' Doter!

Friar'n vill inte ligga allena, Kära Moder:
Lägg dig bi han och håll i han, Kär' Doter!

Jag har ingen särk jag, Kära Moder!
Brud-särken, brud-särken, Kär' Doter!

M. H. Lallér.

17 B.

3:71. Visa

Här kommer friare, min Moder!
Min moder — tiri-litten, taj! —
Här kommer friare, min Moder,
Min moder, linn!

¹ Tillagt med blyerts.

Hvart skall jag be' han gå in?

Min moder ...

Hvart skall jag be' ...

Min moder, linn!

I mål-stugan, i målstugan

Min dotter — tiri-litten, taj!

I mål-stugan, i ...

Min dotter, linn!

Hvad skall jag bjud' han äta?

Min moder ...

Hvad skall jag ...

Min moder, linn!

Färska soppor och hare-stekar,

Min dotter — tiri litten, taj!

Färska soppor ...

Min dotter, linn!

Hvar skall jag bjud' han ligga?

Min moder — tiri litten, taj!

Hvar skall jag ...

Min moder, linn!

I hög-stugan, i hög-stugan (eller: i lofts-buren),

Min dotter — tiri litten, taj!

I hög-stugan, i högstugan (lofts-buren),

Min dotter, linn!

Carl Eneqvist.

18 A.

2: 18. »Säg mig det ena?»

Säg mig det *Ena*?

Det ena är Jesus allena,

Som himmelen och jorden regerar

Säg mig de *Två*?

De två vor' de Taflor i Mose lag;

Det ena är Jesus allena,

Som m. m.

Säg mig de *Tre*?
 Tre vor' de Patriarker, Abrah'm, Isak och Jacob;
 Två vor' de Taflor m. m.

Säg mig de *Fyra*?
 Fyra vor' de Evangelister
 Tre vor' de ...

Säg mig de *Fem*?
 Fem vor' de Mose-böcker;
 Fyra m. m.

Säg mig de *Sex*?
 Sex vor' de krukor i Kana;
 Fem m. m.

Säg mig de *Sju*?
 Sju vor' de andans gåfvor;
 Sex m. m.

Säg mig de *Åtta*?
 Åtta vor' de själar i Arken;
 Sju m. m.

Säg mig de *Nio*?
 Nio vor' de Engla-choren;
 Åtta m. m.

Säg mig de *Tio*?
 Tio vor' de budord i Lagen;
 Nio m. m.

Säg mig de *Elfva*?
Elfva vor' i Örta-gården (de Jesu Disciplar);
Tio m. m.

Säg mig de *Tolf*?
Tolf vor' de Jesu Apostlar (Tider i åren);
Elfva vor' i Örtagården,
Tio vor' de budord i Lagen,
Nio vor' de Engla-choren,
Åtta vor' de själar i Arken,
Sju vor' de andans gåfvor,
Sex vor' de krukor i Kana,
Fem vor' de Mose-böcker,
Fyra vor' de Evangelister,
Tre vor' de Patriarker, Abrah'm, Isak och Jacob,
Två vor' de taflor i Mose Lag; —
Det ena är Jesus allena,
Som i himmelen och jorden regerar!

M. H. Lallér.

18 B.

2: 143. *En Wisa vill jag . . .*

En visa vill jag sjunga
Om tal¹ i² Skriften fins;
Om I vill det begrunda,
Betrakta, hör och mins
Dess kraft och innehåll
Hvad hon här innebär:
Hon går allt upp till tolf.

En Gud allting regerar,
En Tro och salighet,
En Jesus Frälsare kära,
Ett Dop³, *Ett*⁴ lifsens ord,
En himmel rund och klar,
En sol vår verld upplyser
*En*⁵ sista Dome-dag.

Två menniskor på jorden,
Två taflor Gud utgaf,
Två Testament' i Orden,

¹ Å fr talen.

² Tillagt över raden.

³ Inom parentes; över raden: hopp-

⁴ Över raden överstruket: i.

⁵ Över raden ovanför Den satt inom parentes-

Två ljus på himlen klar,
Två namn har Jesus Christus,
Två naturer i Christus¹,
Två vägar äro visst.

Tre personer i en Gudom,
(*Tre* Gudar i en person)
Tre Artiklar uti Tron,
Tre Englar uti Sodom,
Tre patriarker from',
Tre världens hufvudstånd,
Tre kvinnor gick till grafven,
Tre man i eldenom.

Fyra Evangelister,
Fyra handa slags jord,
Fyra (äro) årens tider;
Fyra Profeters (stod'), ord,
Fyra handa väder till ock är', = { *Fyra* profeter stor'
Fyra Amoniarikos² är, { *Fyra* väder till är'
Fyra Elementer.

Fem äro Mose Böcker,
Fem sinnen menniskan har,
Fem äro lärostycken,
Fem Christi sår det var,
Fem bröd, *Fem* tusend' män',
Fem konungar upphängdes,
Fem finger på en hand.

Sex dagar Gud allt skapat,
Sex barmhertighetenes verk,
Sex stenkrukor i Kana,
Sex dagar gör ditt verk,
*Sex*hundratusen män,
Sex blefvo³ mörkt i all landen⁴,
Sex alnar⁵ i Goliats längd.

Sju dagar i veckor alla,
Sju böner i Fader-Vår,
Sju ord mände Jesus tala,
Sju under i världen står,

¹ Över raden: -o.

² Över raden: Monarker.

³ Å fr blef.

⁴ Å fr land. I marg.: (*Sex* dagar mörkt i all' land.)

⁵ Å fr aln.

Sju öfver-englar är',
Sju Helge Andans gåfvor,
Sju ock planeter är'.

Åtta sällheter stor (*Åtta* i engla-choren),
Åtta i Noe ark,
Åtta sällheter stora,
Åtta fuller väl märk:
Åtta dagar så god'
Var ock Frälsaren Christus
När Han utgöt sitt blod.

Nio månader så vida
Låg du¹ i din² moders lif,
Nio månd' Jesus qvida:
Gud hafver förlåtit mig.
Nio gaf Han upp sin anda.
Nio var bönestunden
Den du väl merka kan.

J. P. Nordin o. Lisa d:r Leipstäde, Norrlanda.

Tio fäder före Floden³,
Tio berg, det väl märk;
Tio äro bud-orden.
Tio plågor fast stark',
Tio spetelske män,
Tio jungfrur omtalas,
Tio kom' ej igen.

Ellofva i örtagården
Försakade Jesum Christ',
När Han, den trogna vården,
Gaf sig ut för dem visst.
Och *elfva* till bordet satt,
När han de'ss otro straffar
Och dem förkastar platt.

Tolf de mindre profeter,
Tolf Apostlars tal.
Tolf äro ädla stenar.
Tolf Israëls slægter var?

¹ Över raden: Jesus.

² Över raden: sin.

³ Ovanför denna rad struket: Tio är Budord i Lagen.

Tolf månader i ett år
 Tolf äro dagens stunder.
 Tolf Christi läro-år. —

Joh. Lutteman, f. 1810, Kyrkoherde i Rute, efter en gammal bonde vid Stenstuge i Kräklingbo, som söng en särskild ton (melodi) för hvarje vers. J. L.

19.

2: 19. »Gubben sad' till Kärringen...»

Gubben sad' till Kärringen sin:
 Nu är rågen mogen;
 Hvad skall vi få en piga i år
 Som är oss huld och trogen?
 Lycka till brands
 Stranderi hjelte (träder i bältom)¹
 Dullen daj
 Rumpe di katt
 Mässinge maj
 Snelleri gåttar
 Och vällinga rosor inte!

¹ I marg.: (Strander i bjelken) eller (Miseri maj)? (Miserere mei)?

Gubben sadla' gångaren grå,
Skulle till klostret rida:
När han kom på vägen fram,
Mötte han sig en piga.
Lycka till brands
Stranderi...

Sade han till pigan kär (så?):
Kom till mig och tjena;
Lön och mat det skall du få
Som andra flickor sköna.

— — —

Du skall ge mig tolfhundrade daler,
Dertill tolf guld-bälten,
(» » » »)
Dertill tolf guld-ringar.

— — —

Du skall ge mig tolf pund bröd
Hvar gång som du bakar;
Du skall ge mig två pund smör,
Dertill åtta kakar.

— — —

Du skall hålla mig med skor,
Dertill friska pengar;
Du skall bädda opp min säng
Med sexton Franska drängar.

— — —

Första årkan pigan gjorde,
Skulle hon skära med lia:
Sexton drängar had' hon efter sig,
Kunde inte hämta att binda.
Lycka till brands
Stranderi hjelte (träder i bältom)
Dullen daj
Rumpe di katt
Mässinge maj
Snelleri gåttar
Wällinga rosor inte!

M. H. Lallér.

20.

2: 20. »*Hvad skall fröken ha . . .*»

[tryckt i Svenska Lekar I, nr 217.]

21.

2: 21. *Jag gick till min Broder . . .*

[tryckt i Svenska Lekar I, nr 218.]

22.

2: 22. *Äktenskaps-Wisa*

Hjertans ljufva sockersöta Vän!
 Ack, förlåt om jag mig dristig gör,
 Att i kärleken jag nu igen
 Dig, min Ros, besöka tör.
 I mitt hjerta har jag ingen ro,
 I mitt bröst kan ingen glädje gro
 Förr än jag dig råkar,
 Och med dig får språka.
 Täckaste Lilja!
 Ingen skall oss skilja
 Mig från dig, det må du tro.
 Fastän världen hotar,
 Falska tungor mota,
 Gud han hjälper,
 Ingen stjelper.
 Den är mer än lycklig som på Honom tror
 Mer än lycklig är derföre den,
 Som har Herren Gud till Vän!

Äktenskap det är ett paradis,
 När två såta vänner blir ett par:
 Allt som länder Herren Gud till pris,
 Som han sjelf insticktat har.
 Man och qvinna är ett kött och blod,
 Som den aldrahögsta Guden god

Fogar dem samman
Med stor fröjd och gamman.
Nyttar sina dagar
Till dess Gud behagar
Gifva dem en evig ro.
Säll är den som vinner,
Detta målet hinner.
Fromma maka
Hon får smaka
Mycket mera godt än någon nånsin tror
Derför, söta Engel, var mig huld:
Jag dig älskar mer än guld!

Fast mitt hus det kallas »ganska tull», (?)
Fast jag inte är så högt uppsatt,
Fast jag inte äger världens guld,
Är jag därför nöjd och glad.
Fast jag ej kan pocka på min makt,
Fast jag ej kan likna världens prakt;
Får jag ej högt klifva,
Kan dock Gud mig gifva
Helsan som jag närer;
Mer jag ej begärer:
Derför bör han hafva tack
Men om du mig sviker
För jag ej är riker,
Blir mitt hjerta
Fullt af smärta.
Jag vill tusen gånger hellre vara död,
Än att lefva sen jag mister den,
Som jag har utvalt till Vän!

B. Timgren, f. 88 i Roma.

23.

2: 23. »Täckaste, utvalda vän!»

Täckaste, utvalda Vän!
Säll är den som dig får njuta.
Ack om jag vore än så rik,
Skulle jag dig ej förskjuta.
Fast dina ovänner de förtala mig,